

man ikke i saa Henseende har været forsynlig. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at henstille dette Forslag til Thingets velvillige Behandling.

Ordf. Det ærede Medlem fristede mig til at tage Ordet derved, at han meddelte Noget om den By, hvis Navn han selv som Rigsdagsmand bærer; men jeg maa tilstaa, at saa vist som de Meddelelser, han gav, efter hans Mening vare gjengivne efter Bladene, saa vil der derved være en dobbelt Leilighed til Feiltagelse; thi dels kunne, som bekendt, Bladene tage feil og ikke altid være ganske korrekte i deres Referater, og dels tør jeg paastaa, at det ærede Medlems Referat efter Bladene var temmelig urigtigt. Deraf følger altsaa, at der bliver en Urigtighed i anden Potents. Jeg har bedet om Ordet for at tale et Par Ord om dette Forslag, fordi det uregtelig paa den Maade, som Forslaget blev stillet frem af det ærede Medlem, kan komme til at tage sig noget underligt ud med Hensyn til den Stilling, man vil indtage til Forslaget. Jeg for mit Vedkommende maa nemlig sige, at jeg her i Rigsdagen, ligesom jeg tør sige i al min offentlige Gjerning, har hørt til dem, der i allerhøjeste Grad have søgt at begunstige alle Skridt, hvorved den mindre velstaaende Del af Befolkningen kunde navnlig komme i Besiddelse af det, som er noget af det Allervæsentligste for at leve lykkeligt, end ogsaa for blot at vedligeholde sin Arbeidsfærdighed, det nemlig at have nogenlunde ordentlige Boliger. Det er blevet fremhævet her under et andet Lovforslags Behandling, som var af mindre indgribende Betydning, hvor overordentlig vigtigt kunde og passende Boliger for ethvert Medlem af Samfundet ere, og af hvilken Betydning dette er i moralisk Henseende ikke mindre end i Henseende til det materielle Velvære. Naar der imidlertid hidtil er talt paa denne Maade, er man gaaet ud fra, at Tilveiebringelsen af sunde og gode Boliger for Arbeidsklassen for den mindre velstaaende Del af Samfundet, kunde være Gjenstand for en høj Grad af Opmuntring, hvad angaar frivillige Skridt til at skaffe saadanne Boliger tilveie, det være sig i Retning af Godgjørenhed, eller det være sig ogsaa i Retning af Entreprise. Derimod har man, saavidt jeg har skjønnet, ikke hidtil fæstet Tanken paa det, som det ærede Medlem nu synes at ville bringe ind i Livet, nemlig et ligefremt Raabud, ligefremt Loang paa Kommunen, og jeg for mit Vedkommende maa tilstaa, at jeg tror, at det paa den Maade, som det her er opstillet, vil fremkalde adskillige Misligheder. Kan det ærede Medlem frigjøre Lovforslaget for disse og frigjøre mig for mine Betænkneligheder i den Henseende, vil jeg som en Indledning sige, at saa vil min hele Retning i denne Henseende være i den Grad samstemmende med det, som synes at være den filantropiske Del

af det ærede Medlems Hensigter med dette Lovforslag, at jeg skal gaa med ham. Jeg maa imidlertid sige, at det undrer mig i høj Grad, at det ærede Medlem, som jo dog i Almindelighed maa siges væsentlig at rette sin Opmærksomhed paa Landdistrikterne, i dette Øieblik saa udelukkende kaster sin Kjærlighed paa Kjøbstæderne. Jeg maa nemlig mene, at der ligeoverfor Landdistrikterne i det Mindste paa mange Punkter er fuldt saa store Vanskeligheder med Hensyn til at skaffe Boliger tilveie for Noget, der ligner de Priser, som det ærede Medlem her opstiller for en Bolig i Forhold til Indtægten, og en Lov i den Henseende er vistnok ligesaa fornøden for Landet som for Kjøbstæderne. Det ærede Medlem faar jo nemlig ved dette Lovforslag paa en Maade indbragt en Slags Normaltaxt for Leilighedens Pris i Kjøbstæderne, nemlig at Husleien skal være $\frac{1}{6}$ af en Arbeidsmands Indtægt. Og det er ikke engang $\frac{1}{6}$ af Gjennemsnitsindtægten, men det synes at skulle være den enkelte Persons Indtægt, der kommer i Betragtning, den være saa 100, 200 eller 300 Rd. Nu vil jeg dog mene, at det paa Landet er lige saa lidt Tilfældet som i Kjøbstæderne, at nogen Mand med Sikkerhed kan sige, at hvad enten han tjener Meget eller Lidet i et Aar, saa vil hans Leilighed dog ikke komme til at koste ham mere end $\frac{1}{6}$ Del af hans Indtægt. Men det synes det ærede Medlem ikke at ville stille som en Fordring til Landet, men kun at ville stille som en Fordring til Kjøbstæderne. Naar jeg skulde slutte mig til den filantropiske Retning, som det ærede Medlem her udvikler, maatte jeg derfor fremfor Noget paa det Væsentligste forlange, at lignende Regler bleve indførte i Loven for Landdistrikternes Vedkommende, thi Husmanden paa Landet har det i Almindelighed under ingen Omstændigheder bedre eller lever under mere betryggende Forhold med Hensyn til sit Udkomme end Arbeidsmanden i Kjøbstæderne. Jeg vil dernæst gjøre opmærksom paa, at der er forskellige Vanskeligheder ved Forstaaelsen af dette Lovforslag, som jeg dels kunde ønske at faae opklarede, og som dels for Dvrigt ville begrunde mit Raad om, at Lovforslaget i ethvert Tilfælde vil komme i et Udvalg. I denne Henseende vil jeg saaledes spørge, hvorfor det ærede Medlem kun tager Hensyn til de værkere og Arbeidsmand, der ere over 25 Aar gamle. Ikke at tale om andre Næringsdrivende, saa maa jeg nemlig gjøre opmærksom paa, at Begrebet Arbeidsmand kan i mange Tilfælde være vanskeligt at bestemme. Naar jeg f. Ex. ser hen til den By, som det ærede Medlem har drøget frem som et Exempel, saa findes der der forskellige Bestillingsmænd eller Arbeidsmænd, jeg veed ikke, hvad man skal kalde dem, der have Arbeide ved en af Statens Hovedinstitutioner, nemlig Jernbanen. Sa, jeg nævner nu nærmest Jernbanen, fordi adskillige af de der Ansatte ganske bestemt ikke have mere end 200 til 250 a 300